

**Viktor Namiasenko, Candidate of Economic Sciences (Ph. D.),
Doctoral Candidate**
*Khmelnytskyi National University
Khmelnytskyi, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-377-4-6>

ASIAN EXPERIENCE IN THE POST-WAR DEVELOPMENT OF THE PODIL ECONOMIC REGION AND UKRAINE

ДОСВІД АЗІЇ В ПІСЛЯВОЄННОМУ РОЗВИТКУ ПОДІЛЬСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РЕГІОНУ ТА УКРАЇНИ

Подільський економічний район – економічний район України, розташований на Правобережній Україні, на заході лісостепової зони, охоплює Вінницьку, Тернопільську та Хмельницьку області [1]. Його площа становить 60,9 тис. км², тобто 10,1% території України: Вінницька область – 26,5 тис. км² (4,4%), Хмельницька область – 20,6 тис. км² (3,4%), Тернопільська область – 13,8 тис. км² (2,3%) [2].

Специфікою післявоєнного розвитку є нагальна потреба не лише розвитку як такого, а й фінансування післявоєнної відбудови.

З іншого боку активні бойові дії на території України спричиняють умови «заморожування» поступального розвитку через необхідність фінансування військово-промислового комплексу та забезпечення фінансування оборони країни.

В зв'язку з названими обмежуючими факторами, базисом даної роботи виступить характеристика Подільського економічного регіону за період до 24 лютого 2022 року – період, що закінчується 2021-им роком.

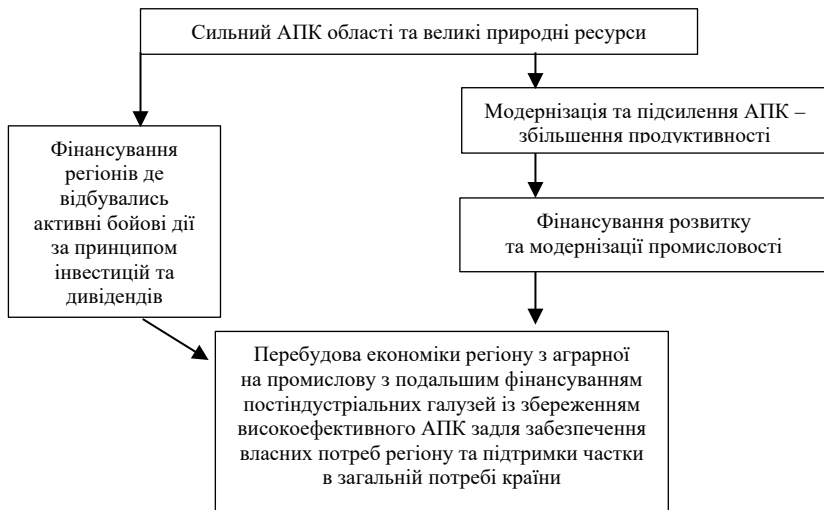
Показники Подільського економічного регіону характеризують його як, в основному, аграрний та такий, що тяжіє до АПК. Згідно даних головних управлінь державної служби статистики відповідних областей [3] частка продукції за кодом КВЕД 10+12 (виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів) в загальному обсязі реалізованої промислової продукції становила більше 42% (з від'ємною динамікою) за період 2019–2021 рр. Основними експортними товарами за досліджуваний період стали [3]:

- Продукти рослинного походження.
- Готові харчові продукти.

Частка товарів перелічених груп становила також не менше 42% із значним зростанням в 2021-му році.

Отриманні дані підтверджують висновки, щодо аграрної характеристики Подільського економічного регіону та його подальшого розвитку на основі аграрного базису. Фактично пропонується розглядати подальший розвиток та внесок в післявоєнне відновлення України з боку Подільського економічного регіону за наступною схемою, рисунок 1.

На рис. 1 запропоновано спрощену схему розвитку Подільського економічного регіону на основі наявних переваг та обмежених ресурсів зовнішнього фінансування. Згідно запропонованої концепції фокусуватись варто на наявних природних ресурсах та сильному АПК, що дасть змогу забезпечити подальше фінансування діяльності регіону, а також розвиток самого АПК та вклад в загальний бюджет держави післявоєнного відновлення; варто зауважити, що варто розглянути варіант такого фінансування на дивідендній основі, що передбачатиме повернення інвестицій після відбудови та розвитку останніх. Таким чином вдасться накопичити ресурси для трансформації регіону з аграрного в індустріальний та розвивати найбільш конкурентні галузі економіки.

Рис. 1. Етапи розвитку Подільського економічного регіону на основі наявного АПК

Джерело: розроблено автором

Запропонована схема повністю корелює із досвідом Азії та трьох видів втручання в економічний розвиток [4]:

- Максимізація виробництва в сфері сільського господарства.
- Спрямування інвестицій та підприємців у виробництво.
- Втручання у фінансовий сектор із метою фокусування капіталу на інтенсивному, дрібному сільському господарстві та розвитку виробництва.

Дієвість такого підходу продемонстровано історичною динамікою та сучасними показниками Японії, Південної Кореї, Тайваню, та, в певній мірі, Китаю.

Завдяки даним діям, фактично, буде створено прецедент, коли фінансові потоки будуть спрямовані на поступовий розвиток та фінансування розвитку промисловості через фінансування аграрного сектору внаслідок значної обмеженості фінансових ресурсів для стрімкого розвитку та прямих інвестицій в розвиток та розбудову промисловості.

Варто зауважити, що успішність даних реформ була також забезпечена й директивним підходом, а саме прямим втручанням влади в успішність реформ та їх контролю.

Іншим прикладом успішного розвитку країни із значним обмеженням ресурсів та постійною загрозою з боку сусідів став Сінгапур. Сам приклад Сінгапуру є спірним, оскільки економісти відносяться по різному до результатів та передумов, але один фактор є незаперечним – постійний вплив керівництва країни на її розвиток. Фактично розвиток був забезпечений демократичним авторитарним лідером, що приймає певні обмеження демократії задля розвитку економіки та суспільства, що фактично підтверджує сам Лі Куан Ю у своїй книзі [5].

Рішення, щодо зменшення досягнень децентралізації та запровадження певного обмеження демократичного базису побудови держави в сучасному світі є непопулярним, але як показала історія та реальні дані економічних змін успішних країн Азії це може стати тим каталізатором, що зможе забезпечити значний синергійний ефект в процесі післявоєнного відновлення та розвитку, адже саме жорсткий контроль, стратегія, гнучкість та становлення безпекового фактора є критично важливими для країни в післявоєнний період для підсилення зв'язків із зовнішнім ринком.

Згідно показників Подільського регіону та країн Азії пропонується імплементувати певні дії на основі історичного досвіду Азії:

- 1) На рівні країни:
  - a. Зменшення децентралізації та перебудова економіко-географічної структури країни на основі кластерного підходу.
  - b. Тимчасове збільшення повноважень президента на період перехідного періоду.
  - c. Задля зниження ризиків на час перехідного періоду – обмеження виборчого права категорій населення за віковим та освітнім параметром.
- 2) На рівні Подільського економічного регіону:
  - a. Базисом розвитку регіону обрати наявні сильні позиції АПК
  - b. Задля кращої координації об'єднання трьох областей Подільського економічного регіону в один кластер із нівелюванням областей та створення єдиного центру управління (аналог штату...) на основі кластерного підходу.

Література:

1. Подільський економічний район. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Подільський_економічний_район
2. Подільський економічний район. URL: https://pidru4niki.com/76372/rps/podilskiy_ekonomichniy_rayon
3. Статистична інформація управлінь державної служби статистики у Вінницькій, Хмельницькій та Тернопільській областях. URL: <https://www.vn.ukrstat.gov.ua/>, <https://www.km.ukrstat.gov.ua/>, <http://www.te.ukrstat.gov.ua/>
4. Джо Стадвелл. Чому Азії вдалося. Успіхи та невдачі найдинамічнішого регіону світу [Текст] / Стадвелл Джо. Київ : Наш Формат, 2022. 448 с.
5. Лі Куан Ю. Із третього світу в перший. Історія Сингапуру: 1965–2000 [Текст] / Лі Куан Ю. Київ : Видавнича група КМ-БУКС, 2018. 760 с.